

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1443/06
06.07.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија Слободана Дражића, председника већа, Власте Јовановић, Јелене Боровац, мр Љубице Јеремић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа пуномоћник АБ, адвокат, против тужених ББ и ВВ, које заступа пуномоћник БА, адвокат, ради ништавости уговора о доживотном издржавању и судског завештања, одлучујући о ревизији тужених, изјављеној против пресуде Окружног суда у Пожаревцу Гж.бр.354/2005 од 26.04.2005. године, у седници одржаној 06.07.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

I ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Окружног суда у Пожаревцу Гж.бр.354/2005 од 26.04.2005. године, у ставу првом изреке, тако што се одбија жалба тужиоца и потврђује пресуда Општинског суда у Петровцу на Млави П.бр.327/2004. године од 03.12.2004. године, у ставу другом изреке, којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је ништаво судско завештање, сада пок. завештаоца ОО, састављен од стране судије Општинског суда у Петровцу на Млави, под Р.бр.148/2001 од 11.04.2001. године.

II ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених изјављена против исте пресуде Окружног суда у Пожаревцу у ставу другом изреке.

III ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Петровцу на Млави П.бр.327/2004. године од 03.12.2004. године, ставом првим изреке утврђено је да је ништав уговор о доживотном издржавању закључен између сада пок. ОО, као примаоца издржавања и тужених ББ и ВВ, као даваоце издржавања, оверен пред Општинским судом у Петровцу на Млави под Р.бр.147/01 од 11.04.2001. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништаво судско завештање, сад пок. завештаоца ОО, састављеног од стране судије Општинског суда Петровца на Млави, под Р.бр.148/2001 од 11.04.2001. године, као неоснован. Ставом трећим изреке, поништено је судско завештање завештаоца пок. ОО, оверен од стране Општинског суда у Петровцу на Млави под Р. бр.148/2001 од 11.04.2001. године. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је тужилац АА по основу наслеђа иза смрти свог оца, сада пок. ОО, власник стана ГГ, у површини од 38,40 м², као и свих покретних ствари које се налазе у том стану ближе означеном у том делу изреке, што су тужени дужни признати тужиоцу. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да се иселе из стана ГГ, у површини од 38,40 м² и тај стан слободан од свих лица и њихових ствари и покретне ствари које се налазе у стану ближе означене у том делу изреке предати у посед тужиоцу као законском наследнику пок. ОО, у року од 15 дана по пријему преписа пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом шестим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 119.397,60 динара, у року од 15 дана по пријему преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Окружног суда у Пожаревцу Гж.бр.354/2005 од 26.04.2005. године ставом првим изреке преиначена је пресуда Општинског суда у Петровцу на Млави П.бр.327/2004. године од 03.12.2004. године у ставу другом изреке и утврђено је да је ништаво судско завештање пок. ОО састављен од стране судија Општинског суда у Петровцу на Млави у предмету Р.148/2001 од 11.04.2001. године. Ставом другим изреке делимично је одбијена, као неоснована, жалба тужених и потврђена је пресуда Општинског суда у Петровцу на Млави П.бр.327/2004. године од 03.12.2004. године у ставу трећем изреке. Ставом трећим изреке укинута је иста пресуда у ставу првом, четвртном, петом и шестом изреке и списи предмета враћени првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде Окружног суда у Пожаревцу у законском року изјавили су ревизију тужени због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужених делимично основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда члана 361. ст.2. тач.9. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

У предмету овог спора је и тужбени захтев тужиоца за утврђење ништавости судског завештања сада пок. завештаоца ОО (чл.155. Закона о наслеђивању) и евентуални тужбени захтев да се судско завештање завештаоца пок. ОО поништи у смислу члана 168. у вези чл. 87. Закона о наслеђивању.

У проведеном поступку утврђено је да је тужилац АА једини законски наследник свог, сада пок. оца, ОО, из разведеног брака, у ком поступку је у једном моменту и оспоравао своје брачно очинство тада мал. тужиоцу. Тужилац живи у ДД, а његов сада пок. отац и тужени у ЋЋ.

Исто тако је утврђено да у марту 2001. године отац тужиоца, ОО. се лоше здравствено осећао (губио је телесну тежину, био тешко покретан, имао општу слабост), због чега одлази у болницу где је дијагностициран карцином __ у поодмаклој фази, то му се саопштава, он то зна и прича свим мештанима и туженима од чега болује. Отац тужиоца примао је морфијум, а са туженима није био ни у каквим везама. Али они га изводе из болнице и доводе у своју кућу и 11.04.2001. године он у кући тужених, са њима, у присуству судије Општинског суда закључује уговор о доживотном издржавању под бројем Р.147/2001, којим сву непокретну и побројану покретну имовину оставља туженима након своје смрти и под бројем Р.148/2001 судско завештање, чији је предмет иста имовина.

Утврђено је и то да записник о судском тестаменту отац тужиоца АА, сада пок. ОО, није прочитао као завешталац, а био је у стању то да учини, већ му је то прочитала судија у присуству тестаменталних сведока. Након тога после 9 дана од сачињавања уговора и завештања, __.200_ године ОО умире.

Полазећи од предњег утврђеног чињеничног стања према коме имовина која је предмет уговора о доживотном издржавању који је претходио закључењу спорног завештања прелази на даваоце издржавања, тужене, после смрти примаоца издржавања, то и по схватању Врховног суда ОО је на тој имовини, која је предмет уговора, задржао право својине и са њом је могао располагати, па је правилан закључак Општинског суда у Петровцу на Млави да судско завештање сада пок. завештаоца пок. ОО, састављено од стране судије Општинског суда у Петровцу на Млави под Р.бр.148/2001 од 11.04.2001. године, није ништаво. С тога је правилно примењено материјално право одредба члана 155. Закона о наслеђивању када је у том делу тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Исто тако правилан је закључак Општинског суда да је евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се судско завештање завештаоца пок. ОО, оверен од стране Општинског суда у Петровцу на Млави под Р.бр.148/2001 од 11.04.2001. године поништи, основан, јер није сачињено у облику и под условима одређеним Законом о наслеђивању. Ово зато, што је одредбом члана 87. наведеног закона прописано да завештање може по казивању завештаоца који је у стању да га прочита сачинити судија, пошто претходно утврди завештаоцев идентитет. Пошто завешталац такво завештање прочита и потпише, судија на самом завештању потврђује да га је завешталац у његовом присуству прочитао и потписао. Чланом 164. истог Закона прописано је да је завештање рушљиво ако га је сачинио онај ко није имао завештајну способност, ако је у време завештања било мана завештаоцеве воље и ако при сачињавању завештања нису поштовани облик и услови одређени законом, док је чланом 168. прописано да је рушљиво завештање које није сачињено у облику и под условима одређеним законом.

Како, није спорно да завешталац, сада пок. ОО, који је био у стању да завештање прочита, није, спорно завештање које је по његовом казивању састављено од стране судије Општинског суда у Петровцу на Млави под Р.бр.148/2001 од 11.04.2001. године, пре него што га је потписао, прочитао записник о судском завештању, а био је то у стању, већ је исти прочитао судија, то је правилан закључак Општинског суда да је спорно завештање, сада пок. ОО, рушљиво јер није сачињено у облику и под условима одређеним законом, па су правилно примењене одредбе члана 87, 164. и 168. Закона о наслеђивању када је усвојен тужбени захтев тужиоца и судско завештање завештаоца пок. ОО, овереног од стране Општинског суда у Петровцу под Р.бр.148/2001 од 11.04.2001. године, поништено.

Правно схватање нижестепених судова да пошто је завештање ништаво, да оно и не производи правно дејство, па да је с тога основан тужбени захтев тужиоца за његово поништење, није основано. Ово зато, што је захтев тужиоца за поништење судског завештања завештаоца пок. ОО евентуални тужбени захтев (чл.188. ст.2. Закона о парничном поступку, односно сада 191. став. 2. ЗПП) у односу на примарни тужбени захтев утврђење да је ништаво судско завештање, јер је тужилац истакао главни захтев да се утврди да је завештање ништаво и евентуални да је рушљиво, па с тога суд за случај да усвоји главни захтев (да је завештање ништаво) неће одлучивати о евентуалном (да је рушљиво завештање), већ само ако нађе да онај захтев који је испред њега истакнут главни, није основан. Међутим, погрешно правно схватање нижестепених судова у конкретном случају је без значаја обзиром да је неоснован главни захтев утврђење да је ништаво судско завештање, па је с тога требало одлучивати и о евентуалном захтеву истом пресудом.

Са ових разлога Врховни суд је, применом члана 407. ст.1. и члана 405. ст.1. ЗПП, одлучио као у изреци под I и II.

Одлучујући о захтеву тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију Врховни суд Србије је нашао да одговор на ревизију тужиоца није био ни нужан ни неопходан за одлучивање о ревизији тужених, па је с тога на основу члана 159. и 161. у вези члана 150. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци под III.

Председник већа-судија,

Слободан Дражић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

ЗС